

A só

Volt egyszer egy öreg király s annak három szép leánya. A fél lába már koporsóban volt a királynak, szerette volna mind a három lányát férjhez adni. Hiszen ez nem is lett volna nehéz, mert három országa volt, mind a három leányára jutott hát egy-egy ország.

Hanem amiképpen nincs három egyforma alma, azonképpen a három ország sem volt egyforma. Azt mondta hát a király a leányainak, hogy annak adja a legszebbik országát, amelyik őt legjobban szereti. Sorba kérdezte a leányokat, kezdte a legidősebbiken:

– Felelj nekem, édes lányom: hogy szeretsz engem?

– Mint a galamb a tiszta búzát – mondta a leány.

– Hát te, édes lányom? – kérdezte a középsőt.

– Én úgy, édesapám, mint forró nyárban a szellőt.

– No, most téged kérdezlek – fordult a legkisebbikhez –, mondjad: hogy szeretsz?

– Úgy, édesapám, mint az emberek a sót! – felelt a kicsi királykisasszony.

– Mit beszélsz, te haszontalan – förmedt rá a király –, kitakarodj az udvaromból, de még az országomból is! Ne is lássalak, ha csak ennyire szeretsz!

Hiába sírt, könyörgött a királykisasszony, hiába magyarázta, hogy az emberek így meg úgy szeretik a sót, nem volt kegyelem, világgá kellett mennie.

Elindult keserves sírás közt a kicsi királykisasszony, s betévedt egy rengeteg erdőbe. Onnan nem is tudott kivergődni, szállást vert egy odvas fában, s ki-kijárt az erdőbe, szedett epret, málnát, mogyorót s amit csak talált, úgy éldegélt egymagában.

Egyszer, mikor már egy esztendő is eltelt volna, arra vetődött a szomszéd királyfi, s megpillantotta a királykisasszonyt a málnabokrok között. De a királykisasszony is észrevette a királyfit, s nagy ijedten beszaladt a fa odvába.

Utána megy a királyfi, s beszél:

– Ki van itt?

A királykisasszony meghúzódott az odúban, reszketett, mint a nyárfalevél, s egy szó nem sok, annyit sem szólt. Újra kérdi a királyfi:

– Hé, ki van itt? Ember-e vagy ördög? Ha ember: jöjjön ki; ha ördög: menjen a pokol fenekére!

A királykisasszony most se mert szólni.

Harmadszor is kérdi a királyfi:

– Hé, ki van itt? Szóljon, ember–e vagy ördög, mert mindjárt lövök!

De már erre megijedt szörnyen a királykisasszony, s kibújt a fa odvából nagy szipogva–szepegve. Rongyos, piszkos volt a ruhája, szégyellte magát erősen, s keserves könnyhullatás között mondta el a királyfinak, hogy ki s mi ő. Megtetszett a királyfinak a királykisasszony, mert akármilyen rongyos, akármilyen piszkos volt a ruhája, szép volt, kellemetes az arca. Szép gyöngén megfogta a kezét, hazavezette a palotájába, ott felöltöztette aranyos–gyémántos ruhába, s két hetet sem várt, de még egyet sem, azt gondolom, hogy még egy napot sem, de talán még egy órát sem, vendégeket hívtak, megesküdték, s csaptak akkora lakodalmat, hogy no... ki tudná azt megmondani, hogy mekkorát.

Telt–múlt az idő, a fiatal pár nagy békességben élt, úgy szerették egymást, mint két galamb. Mondta egyszer a király:

– No, feleség, én akkor, mikor először megláttalak, nem is igen firtattam, hogy miért kergetett el az apád. Mondd meg nekem a tiszta valóságot.

– Lelkem uram – mondta a királyné –, én másként most sem mondhatom. Azt kérdezte az édesapám, hogyan szeretem őt, s én azt feleltem, mint az emberek a sót.

– Jól van – mondta a király –, majd csinálok én valamit, tudom, visszafordul édesapád szíve.

Hogy s mint fordítja vissza, arról semmit sem szólt a feleségének, hanem csak befordult a másik szobába, levelet írt az öreg királynak, s abban meghívta délebédre. Hát el is ment a levél másnap, s harmadnap jött az öreg király hatlovas hintón. Fölvezette a fiatal király az öreg királyt a palotába, a palotának a legszebb szobájába, ott már meg volt terítve az asztal két személyre. Leülnek az asztalhoz, hordják az inasok a finomnál finomabb ételeket; de hogy a szavamat össze ne keverjem, a fiatal király megparancsolta volt, hogy az öreg király számára minden ételt külön főzzenek–süssenek, s abba sót ne tegyenek.

No, ez volt csak az ebéd! Megkóstolja az öreg király a levest, merít belőle egy kanállal, kettővel, de le is tette mindjárt a kanalat, nem tudta megenni a levest, olyan sótalan volt. Gondolta magában az öreg király, ebből bizony kifelejtették a sót, de a sóba főttben, a főtt marhahúsban majd csak lesz. Nem volt abban annyi sem, mint egy mákszem. Hordták a pecsenyéket szép sorjában, de vissza is vihették, mert a vén király csak megnyalintotta, s bele sem harapott, olyan cudar sótalan, ízetlen volt mind a sok drága pecsenye.

De már ezt nem állhatta meg szó nélkül az öreg király:

– Hallod–e, öcsém, hát miféle szakácsod van neked, hogy só nélkül süt–főz?

– Sóval süt–főz az máskor mindig, felséges bátyámuram, de én azt hallottam, hogy bátyámuram nem szereti a sót, megparancsoltam hát, hogy fejét vétetem, ha egy mákszem só is tesz az ételekbe.

– No, öcsém, ezt ugyancsak rosszul tetted, mert én erősen szeretem a sót. Kitől hallottad, hogy nem szeretem?

– Én bizony éppen a kegyelmed leányától, felséges bátyámuram – mondta a fiatal király.

Abban a szempillantásban megnyílik az ajtó, belép a királyné, az öreg király legkisebbik leánya.

Hej, istenem, megörült az öreg király, mert még akkor megbánta volt szívéből, hogy elkergette a leányát, s azóta ország–világ kerestette mindenfelé. Bezzeg hogy most a legkisebbik leányának adta a legnagyobbik országát. A fiatal király mindjárt kezére vette ezt az országot is, s még ma is élnek, ha meg nem haltak.